

Tillståndshavarkansliet

Riktlinje- Utbildning som krävs för alla som bedriver forskning med försöksdjur i Stockholm universitets verksamheter.

Bakgrund:

Utbildningskraven för personer som arbetar med djurförsök har på senare år skärpts och det strävas efter en harmonisering på EU-nivå. EU-direktivet 2010/63/EU (om skydd av djur som används för vetenskapliga ändamål) har varit riktlinje för de nya versionerna av djurskyddslag, djurskyddsförordning samt djurskyddsföreskrift där även de skärpta kraven på utbildning finns med.

Utdrag från Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd om försöksdjur, SJVFS 2019:9, L150.

6 Kap. Utbildning och kompetens

2 § Personalen hos den som använder, föder upp, tillhandahåller eller förvarar försöksdjur ska ha utbildning enligt detta kapitel innan de får:

- 1. Utföra djurförsök*
 - 2. Utforma djurförsök*
 - 3. Sköta försöksdjur*
 - 4. Avliva försöksdjur*
-

Tillståndshavarkansliet

Det är tillståndshavaren som har det yttersta ansvaret för att all personal som arbetar vid en försöksdjursverksamhet har adekvat utbildning.

Utdrag från Djurskyddslagen (2018:1192)

7 Kap. Djurförsök

6 § Den person som är tillståndshavare ska se till att verksamheten bedrivs enligt denna lag, föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen samt de EU-bestämmelser som lagen kompletterar.

Den person som är föreståndare för utbildning och kompetens har dock ansvar att se till att alla som arbetar med försöksdjuren i verksamheten är tillräckligt utbildade och kunniga.

Utdrag från Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd om försöksdjur, SJVFS 2019:9, L150.

6 Kap. Utbildning och kompetens

1 § Den som enligt verksamhetstillståndet är ansvarig föreståndare för utbildning och kompetens ska se till att kraven om utbildning och kompetens i detta kapitel följs.

Grundläggande utbildningskrav för anställda som arbetar med försöksdjur på Stockholm universitet.

För att täcka upp de grundläggande utbildningskrav som finns i Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd om försöksdjur, SJVFS 2019:9, L150 krävs det att den anställda är utbildad inom fyra områden:

1. Lagstiftning, etik, djurvälstånd och 3R-principen
2. Artspecifik biologi, djurhållning och etologi.
3. Djurhälsovård och smittskydd
4. Artspecifik ångest, smärta och lidande samt humana avlivningsmetoder

Tillståndshavarkansliet

Tabell hämtad från från Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd om försöksdjur, SJVFS 2019:9, L150, 6 kap.

Grundläggande krav	Utför försök	Utformar försök	Sköter försöksdjur	Avlivar försöksdjur
Nationell lagstiftning om införskaffande av försöksdjur, djurhållning, skötsel och användning av försöksdjur	X	X	X	X
Grundläggande och lämplig artspecifik biologi i fråga om anatomi, fysiologiska egenskaper, uppfödning, genetik och genetiska förändringar	X	X	X	X
Etik i samband med förhållandet människor och djur, livets inneboende värde, argument för och emot användningen av djur för vetenskapliga ändamål, djurens välfärd och 3Rprincipen	X	X	X	X
Djurbeteende, djurhållning och berikning	X	X	X	X
Metoder för 3R-principen	X	X	X	X
Förebyggande smittskydd, djurhälsokunskap och hygien	X	X	X	X
Igenkännande av artspecifik ångest, smärta och lidande	X	X	X	X
Humana avlivningsmetoder (teori)	X	X	X	X

Tillståndshavarkansliet

Föreståndaren för utbildning och kompetens ska kontrollera och avgöra om den anställdes tidigare utbildning täcker upp dessa områden eller om det finns behov av vidareutbildning. Vid osäkerhet ska föreståndaren vända sig till tillståndshavarkansliet för råd. Behövs mer utbildning ska i första hand NCLASETs kurser användas. Om inte rätt artspecifik utbildning finns att tillgå ska föreståndaren för utbildning och kompetens och veterinär tillsammans ta fram en utbildningsplan samt utbilda den anställda. Veterinär, föreståndaren för utbildning och kompetens eller expert ska examinera och bifogat certifikat (appendix I) ska användas.

Anställda, utbildade i försöksdjurskunskap före 2013 eller utbildade utomlands, som ska arbeta med försöksdjur vid Stockholm universitet ska genomgå NCLASETs webbkurs ”Svensk lagstiftning & etik, djurvälstånd och 3R”. Tillståndshavarbeslut 2020-02-01 FV-1.1.2-0512-20

Uppgiftsspecifika utbildningskrav för alla som arbetar med försöksdjur i Stockholm universitets verksamheter.

Utdrag från Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd om försöksdjur, SJVFS 2019:9, L150, 6 kap.

Uppgiftsspecifika krav	Utför försök	Utformar försök	Sköter försöksdjur	Avlivar försöksdjur
Slutpunkt och avbrytningspunkt	X	X	X	X
Bedövning och smärtlindring	X	X		X
Artspecifik djurexperimentell metodik när det gäller hantering av försöksdjur och djurförsök	X	X		
Humana avlivningsmetoder (färdighet)				X
Utformning av djurförsök och projekt		X		

Tillståndshavarkansliet

Kraven på en anställds utbildning varierar beroende på vad för arbete som ska utföras med försöksdjur samt vad för funktion den anställda har.

- **Forskare** som arbetar med försöksdjur vid Stockholms universitets verksamheter ska ha utbildning som ger kunskaper för att utföra djurförsök, sköta försöksdjur samt avliva försöksdjur.
 - Undantaget är forskare som inte ska utföra några procedurer på levande försöksdjur utan endast avliva försöksdjur. Dessa forskare behöver endast utbildning som ger kunskaper för att sköta samt avliva försöksdjur (tillståndshavarbetslut 2019-12-09, SU FV-1.1.2-4559-19).
- **Försöksledare** som bedriver forskning med försöksdjur vid Stockholm universitets verksamheter ska ha genomgått utbildning som ger teoretiska kunskaper för att utföra djurförsök, utforma djurförsök, sköta försöksdjur samt avliva försöksdjur.
 - Dessutom ska den som utformar djurförsök ha en relevant vetenskaplig utbildning och ha kunskap om de djurarter som ska användas (enligt L150, 6 kap, 6 §).
 - Föreståndaren för utbildning och kompetens är den som bedömer om försöksledarens tidigare utbildning är relevant. Vid osäkerhet ska tillståndshavarkansliet kontaktas för råd.
 - Försöksdjursanvändare med bevisad och omfattande erfarenhet är undantaget kravet att gå en utbildning i att utforma djurförsök. Dessa får istället ett intyg (appendix II) underskrivet av föreståndaren för utbildning och kompetens.
 - Föreståndaren för utbildning och kompetens är den som bedömer om försöksledaren behöver tillskansa sig utbildning i hur man utformar djurförsök eller ej. Vid osäkerhet ska tillståndshavarkansliet kontaktas för råd.

Tillståndshavarkansliet

Kompetensutveckling- CPD (Continuing Professional Development).

Utdrag från Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd om försöksdjur, SJVFS 2019:9, L150.

6 Kap. Utbildning och kompetens

5 § Personalen ska fortlöpande vidareutbildas.

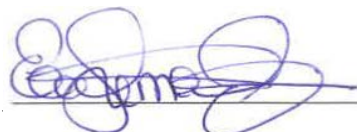
Alla anställda på Stockholms universitet ska varje år tillskansa sig utbildning relevant för sitt arbete med försöksdjur. Utbildningen kan fås på konferenser, work-shops, föreläsningar, kurser t ex:

- Scand-LAS årliga konferens
- Kurser anordnade av Fondazione Guido Bernadini, Scanbur osv
- Ledarskapsutbildningar
- CPD-seminarier vid KI
- Vetenskapsrådets årliga seminarium om aktuella djurförsöksfrågor
- Vetenskapliga seminarier inom relevant område

Tillståndshavarkansliet kan vara behjälpligt med att leta efter relevanta CPD-aktiviteter. Certifikat på utbildningar och/eller deltagande i konferenser ska sparas och finnas tillgängliga för föreståndaren för utbildning och kompetens.

CPD gäller för alla som arbetar med försöksdjur: Föreståndare, försöksledare, forskare, masterstudenter, forskningsassistenter, djurtekniker osv.

Tillståndshavarkansliet har inte något budgetansvar för att utbilda anställda. Det är den anställdes institution som ska stå för kostnaderna för den utbildning som den anställda behöver tillskansa sig.

Professor Eva Sverremark Ekström.

Tillståndshavare Stockholms universitet

Tillståndshavarkansliet